

TEKSTY PRZYJĘTE

P9_TA(2021)0084

Europejski semestr: zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 r. (2020/2244(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z 17 września 2020 r. w sprawie rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021 (COM(2020)0575),
- uwzględniając wniosek Komisji z 18 listopada 2020 r. dotyczący wspólnego sprawozdania Komisji i Rady o zatrudnieniu (COM(2020)0744),
- uwzględniając prognozę gospodarczą Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), tom 2020, wydanie 2 z 1 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając ILO Global Wage Report 2020-2021 of 2 December 2020 on wages and minimum wages in the time of COVID-19 [sprawozdanie MOP w sprawie płac na świecie za lata 2020–2021 z 2 grudnia 2020 r. dotyczące wynagrodzeń i wynagrodzeń minimalnych w dobie pandemii COVID-19] oraz ILO Monitors on Covid 19 and the World of Work [Monitory MOP dotyczące COVID-19 i świata pracy],
- uwzględniając swoją rezolucję z 19 stycznia 2017 r. w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych¹,
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 stycznia 2020 r. pt. „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji” (COM(2020)0014),
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ, w szczególności cele nr 1, 3, 4, 5, 8, 10 i 13,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego

¹ Dz.U. C 242 z 10.7.2018, s. 24.

Zielonego Ładu (COM(2019)0640),

- uwzględniając komunikat Komisji z 27 maja 2020 r. pt. „Decydujący moment dla Europy – naprawa i przygotowanie na następną generację” (COM(2020)0456),
- uwzględniając Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności,
- uwzględniając komunikat Komisji z 27 maja 2020 r. pt. „Budżet UE napędza plan odbudowy Europy” (COM(2020)0442),
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 listopada 2017 r. w sprawie zwalczania nierówności jako czynnika sprzyjającego tworzeniu miejsc pracy i wzrostowi¹,
- uwzględniając komunikat Komisji z 27 maja 2020 r. pt. „Dostosowany program prac Komisji na 2020 r.” (COM(2020)0440),
- uwzględniając wniosek Komisji z 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie pandemii COVID-19 (COM(2020)0441),
- uwzględniając komunikat Komisji z 1 lipca 2020 r. pt. „Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności” (COM(2020)0274),
- uwzględniając komunikat Komisji z 19 lutego 2020 r. pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” (COM(2020)0067),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z 1 lipca 2020 r. towarzyszący wnioskowi dotyczącemu zalecenia Rady pt. „Pomost do zatrudnienia – wzmocnienie gwarancji dla młodzieży” (SWD(2020)0124),
- uwzględniając swoje stanowisko z 10 lipca 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich²,
- uwzględniając swoje stanowisko z 8 lipca 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do zasobów przeznaczonych na szczególną alokację na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych³,
- uwzględniając europejską prognozę gospodarczą z wiosny 2020 r. opublikowaną przez Komisję 6 maja 2020 r.,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 18 września 2020 r. w sprawie godziwych płac minimalnych w całej Europie⁴,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 16 lipca

¹ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 89.

² Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0194.

³ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0180.

⁴ Dz.U. C 429 z 11.12.2020, s. 159.

2020 r. w sprawie planu odbudowy dla Europy i wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027¹,

- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 11 grudnia 2019 r. pt. „Wspólne minimalne normy w dziedzinie ubezpieczenia od utraty pracy w państwach członkowskich UE – konkretny krok w kierunku skutecznego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych”²,
- uwzględniając badanie Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) z 24 czerwca 2020 r. pt. „COVID-19: Reakcje polityczne w całej Europie”,
- uwzględniając wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024) pt. „Unia, która mierzy wyżej” przedstawione przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen 9 października 2019 r.,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Radę, Komisję i Parlament 17 listopada 2017 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 10 marca 2020 r. pt. „Nowa strategia przemysłowa dla Europy” (COM(2020)0102),
- uwzględniając badanie OECD z 15 czerwca 2018 r. pt. „A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility” [Zepsuta winda społeczna? Jak promować mobilność społeczną],
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającą dyrektywę Rady 2010/18/UE³,
- uwzględniając swoją rezolucję z 26 maja 2016 r. pt. „Ubóstwo: perspektywa płci”⁴,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 19 września 2018 r. w sprawie przepaści cyfrowej między kobietami a mężczyznami⁵,
- uwzględniając szóstą edycję europejskiego badania warunków pracy Eurofoundu – sprawozdanie ogólne (aktualizacja z 2017 r.),
- uwzględniając wspólne sprawozdanie Komisji i Eurofoundu pt. „How computerisation is transforming jobs: evidence from Eurofound’s European Working Conditions Survey” [Jak komputeryzacja zmienia miejsca pracy – dowody z europejskiego badania warunków pracy Eurofoundu] opublikowane w 2019 r.,
- uwzględniając badanie Działu Prognoz Naukowych (STOA) Biura Analiz Parlamentu Europejskiego (EPRS) z 31 marca 2020 r. pt. „Rethinking education in the digital age”

¹ Dz.U. C 364 z 28.10.2020, s. 124.

² Dz.U. C 97 z 24.3.2020, s. 32.

³ Dz.U. L 188 z 12.7.2019, s. 79.

⁴ Dz.U. C 76 z 28.2.2018, s. 93.

⁵ Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 37.

[Nowe podejście do edukacji w erze cyfrowej],

- uwzględniając swoją rezolucję z 15 listopada 2018 r. w sprawie usług opieki w UE na rzecz poprawy sytuacji w zakresie równouprawnienia płci¹,
 - uwzględniając komunikat Komisji z 2 czerwca 2016 r. pt. „Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się” (COM(2016)0356),
 - uwzględniając swoją rezolucję z 11 września 2018 r. w sprawie metod reintegracji pracowników na stanowiska pracy wysokiej jakości po poważnym urazie lub chorobie²,
 - uwzględniając debatę z przedstawicielami parlamentów państw członkowskich na temat priorytetów europejskiego semestru na 2021 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 17 grudnia 2020 r. w sprawie silnej Europy socjalnej na rzecz sprawiedliwej transformacji³,
 - uwzględniając wspólne sprawozdanie Komisji Europejskiej i OECD z 19 listopada 2020 r. pt. „Zdrowie i opieka zdrowotna w zarysie: Europa 2020 r. – cykl „Stan zdrowia w UE”,
 - uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z 20 lutego 2013 r. pt. „Inwestowanie w zdrowie” (SWD(2013)0043),
 - uwzględniając komunikat Komisji z 4 kwietnia 2014 r. w sprawie skutecznych, dostępnych i odpornych systemów opieki zdrowotnej (COM(2014)0215),
 - uwzględniając opinię grupy ekspertów Komisji w dziedzinie efektywnych sposobów inwestowania w zdrowie z 25 listopada 2020 r. na temat organizacji odpornej opieki zdrowotnej i społecznej po pandemii COVID-19,
 - uwzględniając konkluzje Rady z 17 października 2019 r. na temat gospodarki dobrobytu,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Budżetową oraz Komisję Kultury i Edukacji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A9-0026/2021),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z pierwszymi szacunkami Eurostatu dotyczącymi rocznego wzrostu w 2020 r.⁴ PKB spadł o 6,8 % w strefie euro i o 6,4 % w UE; mając na uwadze, że zgodnie z europejską prognozą gospodarczą Komisji z zimy 2020 r. unijny PKB wzrośnie nieznacznie o 1,4 % w 2021 r., a PKB strefy euro wzrośnie o 1,2

¹ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 80.

² Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 9.

³ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0371.

⁴ Wstępne szacunki Eurostatu z 2 lutego 2021 r.:

https://ec.europa.eu/eurostat/documents/portlet_file_entry/2995521/2-02022021-AP-EN.pdf/0e84de9c-0462-6868-df3e-dbacaa9f49f

%, przy czym w 2022 r. produkcja gospodarcza UE ledwie powróci do poziomu sprzed pandemii; mając na uwadze, że według prognozy wzrost konsumpcji własnej w 2022 r. ma być umiarkowany, głównie ze względu na utrzymującą się niepewność dotyczącą perspektyw zatrudnienia i dochodów, co prawdopodobnie spowoduje utrzymanie oszczędności ostrożnościowych na wysokim poziomie; mając na uwadze, że z drugiej strony na wydatki kapitałowe korzystnie wpłynie wysoce akomodacyjna polityka pieniężna, zwiększone inwestycje publiczne i ukierunkowane rządowe programy wsparcia dla przedsiębiorstw; mając na uwadze, że w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego nie uwzględniono scenariusza trzeciej fali ani kolejnych fal pandemii COVID-19, które mogłyby w jeszcze większym stopniu pogorszyć obecne warunki kryzysu gospodarczego i społecznego;

- B. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich fundusze i programy UE przewidziane w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2014–2020 nie zostały jeszcze w pełni wdrożone; mając na uwadze, że finansowanie Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, w szczególności Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie dostępne dopiero po ratyfikacji przez państwa członkowskie decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053¹;
- C. mając na uwadze, że instytucje UE wielokrotnie uznawały potrzebę podjęcia działań w celu rozwiązania problemu nierówności w zakresie zdrowia oraz ochrony zdrowia ludzi w czasie obecnej recesji gospodarczej²;
- D. mając na uwadze, że wybuch pandemii COVID-19 odwrócił pozytywną tendencję w zatrudnieniu obserwowaną w UE-27 przez ostatnie sześć lat, co sprawiło, że liczba pracujących osób spadła o około 6,1 mln w drugim kwartale 2020 r., a spadek w ujęciu całego roku 2020 szacuje się na 4,5 %³; mając na uwadze, że według Eurostatu w 2019 r., przed pandemią, 8,5 % ludności UE w wieku poniżej 60 lat żyło w gospodarstwach domowych, w których osoby dorosłe w minionym roku przepracowały mniej niż 20 % maksymalnego tygodniowego czasu pracy i były zagrożone ubóstwem pracujących⁴; mając na uwadze, że niepewne zatrudnienie nadal stanowi istotny problem, który negatywnie wpływa na rynki pracy; mając na uwadze, że pracownicy, którzy nadal są zatrudnieni, stanęli w obliczu znacznego ograniczenia liczby przepracowanych godzin, a w konsekwencji utraty dochodów, oraz mając na uwadze, że zmiany te mają największy wpływ na pracowników należących do grup o słabszej pozycji; mając na uwadze, że według mającego się wkrótce ukazać sprawozdania Eurofoundu szczególnie

¹ Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).

² Komunikat Rady z 16 października 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia na lata 2021–2027 oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 282/2014 (Program działań Unii w dziedzinie zdrowia) i rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie unijnej strategii w zakresie zdrowia publicznego po pandemii COVID-19 (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0205).

³ Wniosek Komisji z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie wspólnego sprawozdania Komisji i Rady o zatrudnieniu (COM(2020)0744).

⁴ Eurostat, *Over 20% of EU population at risk of poverty or social exclusion in 2019 [Ponad 20 % ludności UE jest zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w 2019 r.]*, Komisja Europejska, Luksemburg, 2020 r.

niepokojący jest fakt, iż spadek zatrudnienia w UE-27 podczas pierwszej fali pandemii był związany raczej z nasilonym zjawiskiem przechodzenia do bierności zawodowej niż z bezrobociem oraz wynikającym z tego osłabieniem więzi z rynkiem pracy¹;

- E. mając na uwadze, że średnia liczba przepracowanych godzin wzrosła szybciej niż liczba zatrudnionych, a ponadto istnieje możliwość, że poziom zatrudnienia jeszcze się obniży po zniesieniu mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy; mając na uwadze, że relokacja pracowników to zazwyczaj długotrwały proces, w związku z czym oczekuje się, iż w 2021 r. poziom zatrudnienia nieznacznie się obniży; mając na uwadze, że pomimo spodziewanego ożywienia gospodarczego w przyszłym roku stopa bezrobocia w UE ma dalej wzrosnąć z 7,7 % w 2020 r. do 8,6 % w 2021 r., a w 2022 r. powinna spaść do 8,0 %, przy utrzymujących się rozbieżnościach między państwami członkowskimi²;
- F. mając na uwadze, że inwestycje, które mogą doprowadzić do zwiększenia łącznej produktywności czynników produkcji, należy przyjąć z zadowoleniem z uwagi na mieszane dotychczasowe wyniki, w tym powolne tempo ożywienia gospodarczego przed pandemią oraz wzrost niepewnego zatrudnienia; mając na uwadze, że trwająca dwójka transformacja – ekologiczna i cyfrowa, będzie miała istotny, choć zróżnicowany, wpływ na zatrudnienie w zależności od sektora, regionu i rodzaju pracownika; mając na uwadze, że będzie to oznaczało nowe możliwości, jak również poważne wyzwania społeczno-gospodarcze w wielu regionach i sektorach przemysłu; mając na uwadze, że UE potrzebuje wspólnej strategii wspierającej zainteresowanych pracowników i przedsiębiorstwa, aby nikogo nie pozostawić w tyle; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 przyspieszył te skutki, zwłaszcza w trendach na rynkach pracy, i prawdopodobnie wpłynie również na zapotrzebowanie w zakresie edukacji, umiejętności i podnoszenia kwalifikacji; mając na uwadze, że wybuch pandemii COVID-19 wywołał istotne zmiany w praktykach na rynku pracy, w wyniku czego ponad jedna trzecia pracowników w UE musiała zacząć pracować z domu³; mając na uwadze, że prawo do bycia offline powinno stanowić podstawową zasadę pozwalającą pracownikom na powstrzymanie się od wykonywania zadań związanych z pracą i od używania komunikacji elektronicznej poza godzinami pracy bez ponoszenia jakichkolwiek reperkusji, i dzięki temu cieszyć się odpowiednią równowagą między życiem zawodowym a prywatnym;
- G. mając na uwadze, że przed pandemią COVID-19 tendencje gospodarcze były ogólnie opisywane w przeglądach rocznych europejskiego semestru jako pozytywne, chociaż występowały różnice między państwami członkowskimi; mając na uwadze, że dowody wskazują, iż utrzymują się trwałe i rosnące nierówności między osobami oraz między państwami i regionami, a także w ich obrębie; mając na uwadze, że prowadzi to do licznych rozbieżności, którym należy przeciwdziałać stosując podejście przekrojowe, aby zapewnić wszystkim grupom równość szans i godne życie; mając na uwadze, że podczas gdy niektóre regiony stojące w obliczu większych wyzwań związanych

¹ Eurofound, *COVID-19: Some implications for employment and working life [COVID-19: Niektóre implikacje dla zatrudnienia i życia zawodowego]*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021 r. (w przygotowaniu).

² J. Hurley, *COVID-19: A tale of two service sectors, [Opowieść o dwóch sektorach usług]*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021 r.

³ Eurofound, *Living, working and COVID-19 [Życie, praca i COVID-19]*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2020 r., s. 9.

z dekarbonizacją ich przemysłu mają być objęte wsparciem finansowym, takim jak Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, inne, które są zbyt zależne od turystyki i usług pokrewnych, nie kwalifikują się do specjalnych funduszy związanych z transformacją, mimo że niektóre z nich są obszarami o najwyższych stopach bezrobocia; mając na uwadze, że pomoc związana z pandemią COVID-19 udzielana pracownikom i przedsiębiorstwom jest bardzo zróżnicowana w poszczególnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że globalne wyzwania, takie jak cyfryzacja i walka ze zmianą klimatu, będą się nadal utrzymywać, niezależnie od kryzysu związanego z COVID-19, i wymagają sprawiedliwej transformacji, aby nikogo nie pozostawić w tyle;

- H. mając na uwadze, że kryzys spowodowany pandemią COVID-19 zwiększył nierówności wynagrodzeń na świecie, a dotacje państwowe i polityka dotycząca płac minimalnych zrównoważyły je tylko częściowo, co doprowadziło do poważnych sytuacji, takich jak niepewność zatrudnienia i brak ochrony; mając na uwadze, że społeczno-gospodarcze konsekwencje kryzysu i wynikające z niego pogłębianie się nierówności najbardziej wpływają na pracowników o niższych dochodach, wśród których znajduje się nieproporcjonalnie dużo kobiet i osób młodych, a stabilność równowagi między ich życiem zawodowym a prywatnym jest już zagrożona;
- I. mając na uwadze, że systemy ochrony socjalnej różnią się w poszczególnych państwach członkowskich i są poddawane surowej próbie w procesie łagodzenia społecznych skutków kryzysu oraz zapewniania godnych warunków życia dla wszystkich i dostępu do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, edukacja i mieszkalnictwo; mając na uwadze, że koszty mieszkania i opieki nad dziećmi mogą spowodować ubóstwo gospodarstw domowych, a także mając na uwadze, że istotne jest uwzględnianie tego przy pomiarze ubóstwa pracujących i dążeniu do włączania kosztów mieszkaniowych do standardowych wskaźników sprawozdawczości społecznej; mając na uwadze, że w 2018 r. 9,6 % ludności UE-27 mieszkało w gospodarstwach domowych, które przeznaczały co najmniej 40 % zrównanego dochodu do dyspozycji na mieszkania, chociaż odnotowano znaczne różnice między państwami członkowskimi; mając na uwadze, że ubóstwo pracujących w UE rośnie od czasu kryzysu gospodarczego i finansowego w 2008 r. i szacuje się, że 10 % pracujących w UE jest zagrożonych ubóstwem¹;
- J. mając na uwadze, że w wyniku kryzysu związanego z COVID-19 stopa bezrobocia wśród młodzieży wzrosła i we wrześniu 2020 r. osiągnęła 17,1 %, oraz że prawdopodobnie nadal będzie wzrastać; mając na uwadze, że 11,6 % młodych ludzi w wieku od 15 do 24 lat to młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nie szkoląca się (młodzież NEET)¹⁵; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 wpłynął na dostęp do edukacji grup społecznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak samotni rodzice, rodziny o niskich dochodach i rodziny wielodzietne, które mają trudności z dostępem do sprzętu do edukacji cyfrowej dla swoich dzieci lub z jego zakupem; mając na uwadze, że rosnące nierówności między pokoleniami wpływają na zrównoważoność naszego systemu opieki społecznej, a także na kondycję demokracji; mając na uwadze, że konsekwencje gospodarcze będą miały długoterminowy negatywny wpływ na zatrudnienie młodzieży, jak również mając na uwadze, że młodzi

¹ Eurostat, *1 in 10 employed persons at risk of poverty in 2018 [W 2018 r. 10 % zatrudnionych osób zagrożonych było ubóstwem]*, Komisja Europejska, Luksemburg, 2020 r., <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200131-2>

ludzie mogą mieć mniejsze lub gorsze możliwości oraz złe warunki pracy;

- K. mając na uwadze, że kobiety są szczególnie narażone na zmiany na rynku pracy ze względu na obowiązki związane z opieką społeczną, nierówny rozkład nieodpłatnej pracy domowej i pracy opiekuńczej, dyskryminację ze względu na ciążę i macierzyństwo, segregację zawodową i bardziej niepewne w ich przypadku zatrudnienie; mając na uwadze, że zgodnie z oceną przekrojową istnieje większe prawdopodobieństwo, iż kobiety należące do słabszych grup, np. młode kobiety z dziećmi, w szczególności samotne matki, kobiety romskie, kobiety z niepełnosprawnościami czy migrantki, znajdą się w gorszej sytuacji¹;
- L. mając na uwadze, że luka w zatrudnieniu między kobietami a mężczyznami (11,4 %), luka płacowa między kobietami a mężczyznami (14 %) i luka emerytalna między kobietami a mężczyznami (30 %) utrzymują się na niedopuszczalnie wysokim poziomie; mając na uwadze, że zlikwidowanie luki w zatrudnieniu między kobietami a mężczyznami jest koniecznością społeczną i gospodarczą ze względu na konsekwencje dla życia kobiet, w tym ich bezpieczeństwo finansowe i jakość życia, oraz utrzymujące się związane z tym koszty gospodarcze w wysokości około 320 mld EUR w 2018 r. (2,4 % PKB UE)²; mając na uwadze, że poprawa możliwości zatrudnienia kobiet, zapewnienie równości wynagrodzenia, umożliwienie odpowiedniej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz odpowiednie uznawanie okresów wychowywania dzieci jako okresów składkowych w systemach emerytalnych, w tym również w przypadku mężczyzn, mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego wzrostu i rozwoju społeczno-gospodarczego oraz długoterminowej stabilności budżetowej w UE;
- M. mając na uwadze, że osoby marginalizowane lub doświadczające wykluczenia społecznego i ubóstwa zmagają się ze szczególnymi wyzwaniem związanymi z pandemią COVID-19 oraz mając na uwadze, że zmiany na rynku pracy spowodowane pandemią dotknęły je w nieproporcjonalnie dużym stopniu; mając na uwadze, że Romowie w UE nadal borykają się z niektórymi z najgorszych wskaźników społeczno-ekonomicznych, przy czym ponad 80 % doświadcza ubóstwa i wykluczenia społecznego, jedynie 43 % jest zatrudnionych odpłatnie, a odsetek młodzieży NEET jest nieproporcjonalnie wysoki; mając na uwadze, że Romowie zostali szczególnie mocno dotknięci kryzysem związanym z COVID-19, zwłaszcza pod względem dostępu do edukacji i szkoleń;
- N. mając na uwadze, że osoby z niepełnosprawnościami miały jeszcze bardziej ograniczony dostęp do usług z powodu pandemii; mając na uwadze, że przepaść cyfrowa, w tym ubóstwo cyfrowe, niski poziom umiejętności cyfrowych i trudności z projektowaniem dla wszystkich, zwiększają bariery w zakresie praw socjalnych osób z niepełnosprawnościami; mając na uwadze, że dowody zebrane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej wykazały znaczne przeszkody w dostępie do

¹ Komitet Doradczy ds. Równości Szans dla Kobiet i Mężczyzn, *Opinion on Intersectionality in Gender Equality Laws, Policies and Practices [Opinia w sprawie intersekcjonalności w przepisach, polityce i praktyce dotyczących równości płci]*, Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, Wilno, 2020 r.

² Eurofound, *Women and labour market equality: Has COVID-19 rolled back recent gains? [Kobiety i równość na rynku pracy: Czy COVID-19 spowodował cofnięcie ostatnich zysków?]* Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2020 r.

edukacji, z jakimi borykają się dzieci z niepełnosprawnościami¹;

- O. mając na uwadze, że poziom bezrobocia pracowników tymczasowych wzrósł podczas pandemii COVID-19; mając na uwadze, że jeden na pięciu pracowników w UE ma pracę niskiej jakości; mając na uwadze, że w następnym dziesięcioleciu spodziewany jest dalszy wzrost polaryzacji zatrudnienia i niestandardowych form zatrudnienia, a liczba miejsc pracy z najwyższego i najniższego zakresu umiejętności będzie się zwiększać²; mając na uwadze, że zmiany technologiczne i wykorzystywanie sztucznej inteligencji mogą znacznie zmienić rynek pracy; mając na uwadze, że może prowadzić to do dalszych dysproporcji w zarobkach; mając na uwadze, że popyt na pracę niezmiennie jest najmniejszy na środkowym poziomie stosunku praca–płaca, co było najbardziej zauważalne w okresach recesji i ograniczenia zatrudnienia w latach 2008–2013³; mając na uwadze, że tendencja ta zostanie prawdopodobnie dodatkowo wzmocniona przez pandemię; mając na uwadze, że miejsca pracy dla osób o niskich kwalifikacjach zawsze będą miały zasadnicze znaczenie dla społeczeństw i muszą wiązać się z godziwym wynagrodzeniem i warunkami zatrudnienia; mając na uwadze, że rynek pracy stoi w obliczu szybkiego przejścia w kierunku bardziej ekologicznego i bardziej cyfrowego środowiska, tworząc miejsca pracy wymagające zaktualizowanych kompetencji; mając na uwadze, że istnieje duża potrzeba skoncentrowania się na strategii szkoleń, przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji pracowników w każdym wieku; mając na uwadze, że należy to jednocześnie połączyć z poprawą warunków pracy i tworzeniem nowych, wysokiej jakości miejsc pracy dla wszystkich;
- P. mając na uwadze, że zrównoważony rozwój jest fundamentalnym celem Unii Europejskiej oraz że zrównoważony rozwój społeczny jest podstawowym warunkiem wstępnym sprawiedliwej transformacji ekologicznej, cyfrowej i demograficznej; mając na uwadze, że społeczna gospodarka rynkowa opiera się na dwóch uzupełniających się filarach, a mianowicie na egzekwowaniu reguł konkurencji i solidnych środkach polityki społecznej, co powinno prowadzić do osiągnięcia pełnego zatrudnienia i postępu społecznego; mając na uwadze, że trzy filary zrównoważonego rozwoju to filar gospodarczy, społeczny i środowiskowy; mając na uwadze, że zrównoważony rozwój opiera się między innymi na pełnym zatrudnieniu i postępie społecznym; mając na uwadze, że jest to podstawowy cel Unii Europejskiej określony w art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE);
- Q. mając na uwadze, że nierówności w sferze zdrowia ze względu na status społeczno-ekonomiczny były znaczne już przed kryzysem związanym z COVID-19; mając na uwadze, że wzrost średniego trwania życia w UE uległ spowolnieniu i osłabieniu; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pogorszył stan zdrowia fizycznego

¹ Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, *Coronavirus pandemic in the EU – fundamental rights implications: focus on social rights* [Pandemia COVID-19 w UE – konsekwencje dla praw podstawowych: prawa socjalne], biuletyn 6, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2020 r.

² Eurofound, *Upward convergence in the EU: Concepts, measurements and indicators* [Pozytywna konwergencja w UE: koncepcje, pomiary i wskaźniki], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2018 r.

³ Komisja Europejska, *Labour market and wage developments in Europe defy economic slowdown* [Rozwój rynku pracy i wynagrodzeń w Europie w obliczu spowolnienia gospodarczego], Komisja Europejska, Bruksela, 2019 r.

i psychicznego, zwłaszcza w przypadku grup najbardziej narażonych;

- R. mając na uwadze, że wpływ pandemii COVID-19 został spotęgowany przez istniejące wcześniej nierówności, które narastały w ciągu ostatniej dekady; mając na uwadze, że rezygnacja z inwestycji w usługi publiczne w następstwie światowego kryzysu finansowego przyczyniła się do pogłębienia nierówności w zakresie zaspokajania potrzeb zdrowotnych;
- S. mając na uwadze, że pojawiły lub nasiliły się nowe formy zatrudnienia, takie jak telepraca i niestandardowe rodzaje pracy, które według przewidywań znacząco zmieniają sposób pracy w przyszłości; mając na uwadze, że panują również nowe realia, a istniejące tendencje, takie jak zacieranie się granic między pracą a życiem prywatnym, intensyfikacja przemocy domowej, problemy zdrowotne pracowników nie tylko bezpośrednio związane z pandemią COVID-19, takie jak zaburzenia układu mięśniowo-szkieletowego lub problemy psychologiczne, jak również trudności w utrzymaniu równowagi między życiem zawodowym a prywatnym w nowej rzeczywistości wzorców pracy i konieczności łączenia pracy z obowiązkami w zakresie opieki oraz często edukacji domowej, nasiliły się w okresie izolacji;
- T. mając na uwadze, że pandemia pogłębiła nierówności w zakresie zdrowia i nierówności społeczne¹ w wielu różnych grupach, w tym wśród dzieci z rodzin o niskich dochodach i osób starszych, a także mając na uwadze, że przewiduje się, iż jednym ze skutków ubocznych pandemii COVID-19 będzie wzrost wskaźnika ubóstwa (ponad 90 mln obywateli UE jest obecnie zagrożonych ubóstwem²), które dotyka nowe grupy obywateli; mając na uwadze, że Eurofound sugeruje uzupełnienie tablicy wskaźników społecznych towarzyszącej Europejskiemu filarowi praw socjalnych o dodatkowe wskaźniki, takie jak jakość pracy, sprawiedliwość społeczna i równe szanse, solidne systemy opieki społecznej i sprawiedliwa mobilność;
- U. mając na uwadze, że dialog społeczny stanowi kluczowy element europejskiego modelu społecznego, ponieważ pomaga w znalezieniu rozwiązań dostosowanych do potrzeb rynku pracy; mając na uwadze, że dialog społeczny został osłabiony, a zasięg rokowań zbiorowych obniżył się w całej UE w wyniku procesu decentralizacji, który nastąpił po kryzysie z 2008 r. i reformach rynku pracy przeprowadzonych w niektórych państwach członkowskich, jak wskazano w sprawozdaniach krajowych w ramach europejskiego semestru; mając na uwadze, że według Eurofound zaangażowanie partnerów społecznych w planowanie reakcji na pandemię COVID-19 w ramach polityki rynku pracy było bardziej ograniczone w wielu państwach członkowskich niż miałyoby to miejsce w sytuacjach innych niż kryzysowe³;

¹ EuroHealthNet, *Recovering from the COVID-19 pandemic and ensuring health equity – The role of the European Semester [Odbudowa po pandemii COVID-19 i zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej – rola europejskiego semestru]*, EuroHealthNet, Bruksela, 2020 r.

² Eurostat, *People at risk of poverty or social exclusion [Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym]*, Komisja Europejska, Luksemburg, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_50/default/table?lang=en

³ Sprawozdania w przygotowaniu: Eurofound, *COVID-19: Some implications for employment and working life [COVID-19: Niektóre implikacje dla zatrudnienia i życia zawodowego]*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021 r.; Eurofound, *Involvement of social partner in policy making during COVID-19 [Zaangażowanie*

- V. mając na uwadze, że nierówności dochodowe utrzymują się na wysokim poziomie w UE; mając na uwadze, że konkurencja w zakresie podatków i kosztów pracy jest szkodliwa dla jednolitego rynku i spójności między państwami członkowskimi; mając na uwadze, że dobrze zaprojektowane progresywne systemy podatkowe i systemy zabezpieczenia społecznego, inwestycje społeczne oraz świadczenie wysokiej jakości usług publicznych i socjalnych są podstawowymi mechanizmami, które pozwolą zapobiec przenoszeniu niekorzystnej sytuacji z pokolenia na pokolenie;
- W. mając na uwadze, że pandemia w znacznym stopniu wpłynęła na system edukacyjny w UE, prowadząc do zamykania szkół, uniwersytetów i szkół wyższych; mając na uwadze, że negatywny wpływ proaktywnego zamykania szkół na zdrowie fizyczne, psychiczne i edukację dzieci prawdopodobnie przeważa korzyści wynikające z decyzji o zamknięciu szkół, w szczególności na obszarach, gdzie ludność jest zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- X. mając na uwadze, że wyzwanie demograficzne wymaga kompleksowego podejścia opartego na połączeniu sprzyjających włączeniu społecznemu i niedyskryminujących rozwiązań politycznych w dziedzinie emerytur, zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej, wysokiej jakości i dostępnych usług oraz infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi, osobami starszymi i z niepełnosprawnościami, wsparcia dla rodzin, mieszkalnictwa, wczesnej edukacji, opieki długoterminowej, systemów opieki zdrowotnej, w tym profilaktycznej opieki i wsparcia psychospołecznego, zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, integracji migrantów, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, równości płci, zdrowego i aktywnego starzenia się oraz wysokiego poziomu zatrudnienia i godnych płac; mając na uwadze, że dobre warunki pracy i życia w ciągu całego życia mają kluczowe znaczenie dla zapobiegania powstawaniu potrzeb w zakresie opieki; mając na uwadze, że istotne są odpowiednie i przystępne cenowo warunki mieszkaniowe oraz wysokiej jakości obszary lokalne, wraz z ich wymiarami fizycznymi, społecznymi i usługowymi, ponieważ ułatwiają niezależne życie;
- Y. mając na uwadze, że według Eurofound w ciągu ostatniej dekady liczba pracowników zajmujących się opieką długoterminową wzrosła o jedną trzecią i jest to kluczowy sektor do rozważenia, nie tylko w celu zagwarantowania jakości życia starzejącej się populacji, ale także pod względem równości płci, biorąc pod uwagę trzy aspekty: obecnie większość opieki długoterminowej jest zapewniana przez nieformalnych opiekunów, z których większość to kobiety; przeważająca część pracowników w tym sektorze, co się praktycznie nie zmienia, to kobiety; większość odbiorców opieki to również kobiety, których średnie trwanie życia we wszystkich państwach członkowskich jest dłuższe niż mężczyzn¹;
- Z. mając na uwadze, że stoimy w obliczu krytycznego okresu w naszej historii, w którym dochodzi do powszechnego podważania poglądu, iż wzrost gospodarczy automatycznie dociera do wszystkich sektorów społeczeństwa; mając na uwadze, że obserwujemy kurczenie się klasy średniej, pogłębianie niepewności warunków pracy oraz ubóstwo

partnerów społecznych w kształtowanie polityki podczas pandemii COVID-19], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021 r.;

¹ Eurofound, *Long-term care workforce: employment and working conditions [Pracownicy zajmujący się opieką długoterminową: zatrudnienie i warunki pracy]*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021 r.;

pracujących wśród pracowników fizycznych, nisko wykwalifikowanych i osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych oraz rosnącą polaryzacją pod względem dochodów i zamożności; mając na uwadze, że sektor kultury i sektor kreatywny, sektor turystyczny, w tym imprezy i występy, turystyka kulturalna i praktyki dotyczące niematerialnego dziedzictwa kulturowego, a także małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), osoby samozatrudnione, przedsiębiorstwa lokalne i rodzinne zostały poważnie dotknięte pod względem ekonomicznym przez środki służące powstrzymaniu rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19;

- AA. mając na uwadze, że wydaje się, iż zagrożenie ubóstwem osób pracujących w ramach niestandardowych form zatrudnienia wydaje się wzrastać od czasu recesji, a trwająca pandemia COVID-19 jeszcze bardziej nasiliła tę tendencję;
 - AB. mając na uwadze, że – w przeciwieństwie do hipotezy wypierania, która dominowała w ekonomii przez ostatnie trzydzieści lat – inwestycje publiczne i ich efekt przyciągania powinny odgrywać kluczową rolę w tym nowym paradygmacie gospodarczym; mając na uwadze, że polityka spójności jako główna polityka inwestycyjna UE na rzecz rozwoju społecznego, gospodarczego i terytorialnego okazała się skuteczna pod względem zmniejszania nierówności i różnic między regionami, zwłaszcza w najuboższych regionach; mając na uwadze, że spójność społeczna jest warunkiem wstępnym wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i zatrudnienia;
 - AC. mając na uwadze, że pandemia i kryzys związany z COVID-19 pokazały, że zwalczanie bezdomności jest kwestią zdrowia publicznego; mając na uwadze, że według szacunków każdej nocy w Unii Europejskiej 700 000 bezdomnych musi spać na ulicy lub w schroniskach, a liczba ta wzrosła o 70 % w przeciągu ostatnich 10 lat;
1. przypomina, że w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r. oraz w wiosennym i letnim pakiecie na 2020 r. w ramach europejskiego semestru Komisja określiła, że europejski semestr powinien pomóc w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, Europejskiego filaru praw socjalnych i celów zrównoważonego rozwoju ONZ; z zadowoleniem przyjmuje włączenie Europejskiego filaru praw socjalnych i celów zrównoważonego rozwoju ONZ do rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 r.; usilnie apeluje, aby w modelu społecznym i gospodarczym, który podnosi dobrostan ludzi żyjących w UE, sprawiedliwość i prawa socjalne miały takie samo znaczenie jak cele makroekonomiczne; zwraca uwagę na kluczową rolę tablicy wskaźników społecznych w europejskim semestrze¹;
 2. odnotowuje wniosek Europejskiej Rady Budżetowej, że należy dokonać przeglądu ram fiskalnych w celu ograniczenia złożoności i niejednoznaczności, zapewnienia lepszej i trwalszej ochrony zrównoważonych wydatków rządowych pobudzających wzrost gospodarczy oraz wyznaczenia realistycznych celów w zakresie redukcji zadłużenia w państwach członkowskich, które nie będą zagrażać pozytywnej konwergencji społecznej; wzywa Komisję do zapewnienia, aby polityka społeczno-gospodarcza, makroekonomiczna i budżetowa wszystkich państw członkowskich przyczyniała się do realizacji celów i założeń Europejskiego filaru praw socjalnych, Europejskiego

¹ Social scoreboard indicators [Tablica wskaźników społecznych]. Eurostat 2020 <https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators>

Zielonego Ładu i celów zrównoważonego rozwoju ONZ oraz aby była z nimi w pełni zgodna, a także aby w ramach procedury wielostronnego nadzoru, o której mowa w art. 121 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), jak również w kontekście wzmocnionej procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, uwzględniano społeczne i środowiskowe cele i założenia; uważa, że włączenie do zakresu europejskiego semestru celów zrównoważonego rozwoju ONZ i Europejskiego filaru praw socjalnych będzie wymagało dostosowania istniejących wskaźników i stworzenia nowych w celu monitorowania wdrażania polityki gospodarczej, środowiskowej i społecznej UE, a także spójności między celami polityki a środkami budżetowymi; wzywa Komisję do niezwłocznego opracowania metodyki śledzenia wydatków na cele zrównoważonego rozwoju ONZ w budżecie UE, którą można również wykorzystać do oceny inwestycji w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności (NRRP);

3. stwierdza, że dziesięć lat po rozpoczęciu cyklu koordynowania polityki gospodarczej w ramach europejskiego semestru nierówności w zakresie zatrudnienia i sytuacji społecznej w UE, takie jak segmentacja rynku pracy, zróżnicowanie płac, rosnące nierówności i ubóstwo, zwłaszcza ubóstwo wśród dzieci, pozostają nierozwiązanym problemem, a wręcz nasiliły się, co stanowi dowód na to, że polityka publiczna w niektórych państwach członkowskich nie wywiera wystarczającego wpływu, by stworzyć solidne systemy ochrony socjalnej i sprawiedliwszy rynek pracy w UE, i że potrzebne są bardziej zdecydowane strategie polityczne i koordynacja na szczeblu unijnym; jest głęboko przekonany, że wsparcie UE musi wykraczać poza udostępnianie środków finansowych; podkreśla znaczenie wyciągania wniosków z obecnego kryzysu zdrowotnego i gospodarczego oraz proaktywnego działania w przyszłości;
4. podkreśla, że należy wzmocnić demokratyczną rozliczalność za obecny proces oceny semestru; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zreformowania finansowych ram prawnych i procesu europejskiego semestru, aby wzmocnić demokratyczną rozliczalność i zaangażowanie Parlamentu Europejskiego, zwiększyć rolę i udział krajowych partnerów społecznych oraz chronić cele postępu społecznego w zakresie systemów opieki społecznej i zatrudnienia wysokiej jakości w przyszłych programach dostosowań i w ramach Europejskiego Zielonego Ładu;
5. podkreśla, że powinien być bardziej zaangażowany w proces europejskiego semestru, w tym zalecenia dla poszczególnych krajów; podkreśla istotną rolę dialogu społecznego, w większym stopniu sprzyjającego włączeniu społecznemu, z partnerami społecznymi, społeczeństwem obywatelskim, organizacjami młodzieżowymi oraz władzami lokalnymi i regionalnymi dla kształtowania europejskiego semestru; podkreśla, że skuteczna, przejrzysta, kompleksowa, zorientowana na wyniki i oparta na wynikach metodyka monitorowania sytuacji społecznej, która ma zostać opracowana na potrzeby Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, udoskonali europejski semestr, lepiej uwzględniając wyzwania społeczne związane z płcią i środowiskiem naturalnym oraz stawiając je na równi z koordynacją fiskalną, na przykład poprzez zwrócenie większej uwagi na agresywne planowanie podatkowe, ograniczanie ubóstwa, równouprawnienie płci, sprawiedliwość społeczną, spójność społeczną i pozytywną konwergencję;
6. uważa, że proces zrównoważonego semestru musi być skoncentrowany w równym stopniu na trzech wymiarach: zrównoważeniu środowiskowym, gospodarczym i społecznym; powtarza, że zrównoważony rozwój społeczny można osiągnąć jedynie

przez zmniejszenie nierówności i ubóstwa oraz oferowanie możliwości społecznych i w zakresie zatrudnienia, a także przez wspólny dobrobyt; podkreśla, że sprawiedliwość społeczna, godna praca z płacą zapewniającą utrzymanie na minimalnym poziomie, równe szanse, sprawiedliwa mobilność oraz solidne systemy opieki społecznej stanowią zasadnicze elementy sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonej i socjalnej UE; wzywa Komisję do przeprowadzenia skrupulatnej oceny wymiarów rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego w celu zapewnienia, że są one w pełni zgodne z art. 3 Traktatu UE, w którym określono trwały rozwój jako cel, na rzecz którego UE musi działać, a którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska; wzywa Komisję i państwa członkowskie do skoncentrowania się, wraz z Parlamentem Europejskim, na sprostaniu tym wyzwaniom dzięki unijnym ekologiczno-społecznym strategiom politycznym, łączącym wspólny dobrobyt gospodarczy, postęp społeczny i zrównoważony rozwój;

Wymiar społeczny Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

7. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności; przyznaje, że Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności będzie powiązany z procesem europejskiego semestru; podkreśla, że koordynacja między tymi dwoma procesami musi być przejrzysta i wspierać nadrzędne cele UE, takie jak realizacja Europejskiego filaru praw socjalnych, celów zrównoważonego rozwoju ONZ, strategii UE na rzecz równouprawnienia płci, Europejskiego Zielonego Ładu i transformacji cyfrowej; podkreśla, że europejski semestr, w tym zasady Europejskiego filaru praw socjalnych, stanowi ramy do celów określania priorytetów reform krajowych i monitorowania ich realizacji; podkreśla, że reformy muszą być oparte na solidarności, integracji, sprawiedliwości społecznej i sprawiedliwym podziale dóbr, aby tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy i generować wzrost gospodarczy, zapewniać równość możliwości i ochrony socjalnej oraz dostęp do nich, chronić grupy szczególnie wrażliwe i podnosić poziom życia wszystkich osób w UE;
8. uważa, że aby uzyskać dostęp do funduszu, państwa członkowskie muszą uwzględnić w swoich krajowych planach odbudowy środki dotyczące spójności społecznej i terytorialnej, dzieci i młodzieży; zauważa, że społeczne cele pośrednie i końcowe nie zostały wyraźnie określone ani przewidziane w rozporządzeniu w sprawie RRF, ale zgodnie z przyjętym rozporządzeniem Komisja powinna określić wspólne wskaźniki, które należy stosować do celów sprawozdawczości na temat postępów oraz monitorowania i oceny instrumentu, a także powinna określić metodykę sprawozdawczości w zakresie wydatków socjalnych w ramach instrumentu, w tym wydatków na dzieci i młodzież; zwraca uwagę na szczególne znaczenie wskaźników związanych z wdrażaniem zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, wysokiej jakości zatrudnienia, pozytywnej konwergencji społecznej, równości szans i dostępu do nich oraz ochrony socjalnej, edukacji i umiejętności, a także inwestycji w dostęp i możliwości dla dzieci i młodzieży związane z edukacją, zdrowiem, żywieniem, miejscami pracy i mieszkalnictwem, zgodnie z celami gwarancji dla dzieci i gwarancji dla młodzieży; w kontekście dialogu na temat odbudowy i odporności wzywa Komisję do współpracy z Parlamentem Europejskim, partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim w celu określenia tych wskaźników zgodnie ze wskaźnikami opisanymi w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie silnej Europy socjalnej na rzecz sprawiedliwej transformacji z myślą o ocenie inwestycji w krajowe plany odbudowy i

zwiększania odporności, ich reform oraz proponowanych środków służących zapewnieniu postępów w realizacji tych celów;

9. zwraca uwagę, że państwa członkowskie opracują własne dostosowane do potrzeb krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności na podstawie kryteriów i podejścia opartego na sześciu filarach RRF oraz priorytety inwestycyjne i reformy określone jako część procesu europejskiego semestru, zgodnie z krajowymi programami reform, krajowymi planami w zakresie klimatu i energii, planami sprawiedliwej transformacji, planami wdrażania gwarancji dla młodzieży oraz umowami partnerstwa i programami operacyjnymi ustanowionymi w odniesieniu do funduszy UE; przypomina, że każde państwo członkowskie musi zawrzeć w krajowym planie odbudowy i zwiększania odporności szczegółowe wyjaśnienie, jak plan ten przyczynia się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych oraz jak wzmacnia tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, pozytywną konwergencję społeczną, inwestycje w młodzież i dzieci, równouprawnienie płci oraz równość szans dla wszystkich; zachęca państwa członkowskie, by uwzględniały również społeczne cele pośrednie i końcowe oraz określały szacunkową kwotę inwestycji w związku z tym postęp społeczny; nalega, aby krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności przyczyniały się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ, umożliwiając realizację unijnej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego określonej w Europejskim Zielonym Ładzie oraz zasad Europejskiego filaru praw socjalnych; wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania potencjału, jaki daje ogólna klauzula wyjścia w zakresie wspierania przedsiębiorstw odczuwających trudności i brak płynności, szczególnie dzięki poprawie dostępu MŚP do finansowania publicznego i prywatnego, ochronie miejsc pracy, płac i warunków zatrudnienia pracowników w UE, a także dzięki inwestowaniu w ludzi i systemy opieki społecznej;
10. wzywa Komisję do uwzględnienia wskaźników społecznych z tablicy wskaźników społecznych europejskiego semestru – w szczególności dotyczących godnej pracy, sprawiedliwości społecznej i równości szans, solidnych systemów opieki społecznej i sprawiedliwej mobilności – we wspólnych wskaźnikach, które mają być stosowane w ramach RRF do celów sprawozdawczości na temat postępów oraz monitorowania i oceny planów, a także w metodyce sprawozdawczości w zakresie inwestycji społecznych, w tym gwarancji dla dzieci i gwarancji dla młodzieży; podkreśla, że Parlament Europejski dokładnie przeanalizuje akt delegowany, który Komisja przedstawi w tej sprawie, aby ustalić, czy wskaźniki społeczne, tablica wskaźników i metodyka społeczna są zgodne z celami, oraz sprawdzi, czy nie należy zgłosić zastrzeżeń;
11. uważa, że solidne systemy opieki społecznej oparte na silnych strukturach gospodarczych i społecznych pomagają państwom członkowskim skuteczniej reagować na wstrząsy w sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu sposób, a także szybciej wracać po nich do równowagi; podkreśla, że systemy opieki społecznej przyczyniają się do zagwarantowania społeczeństwom i wszystkim osobom żyjącym w UE dostępu do całościowych usług oraz wsparcia ekonomicznego umożliwiającego godne życie oraz obejmują następujące obszary interwencji: ubezpieczenia społeczne, opiekę zdrowotną, edukację i kulturę, mieszkalnictwo, zatrudnienie, wymiar sprawiedliwości i usługi socjalne dla słabszych grup społecznych; podkreśla ponadto, że systemy opieki społecznej odgrywają kluczową rolę w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju społecznego, zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz promowaniu równości i sprawiedliwości społecznej; ostrzega, że podczas kryzysu związanego

z COVID-19 systemy opieki społecznej są pod bezprecedensową presją, ponieważ nie planowano ich z myślą o zaspokajaniu potrzeb społecznych wynikających z sytuacji nadzwyczajnej w opiece zdrowotnej i gospodarce; wzywa państwa członkowskie, by przy wsparciu UE wzmocniły krajowe systemy opieki społecznej, aby mogły dobrze funkcjonować i wspomagać całe społeczeństwo, zwłaszcza w sytuacjach kryzysu lub wstrząsów systemowych, w tym dzięki określeniu celów w zakresie inwestycji społecznych, które będą porównywalne pod względem poziomu ambicji z zielonymi inwestycjami i inwestycjami cyfrowymi;

12. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by w działaniach na rzecz odbudowy uwzględniały potrzeby dzieci oraz wprowadziły środki mające na celu zapewnienie wszystkim dzieciom równego dostępu do wsparcia we wczesnych latach życia, nauki nowych technologii, umiejętności oraz etycznego i bezpiecznego korzystania z narzędzi cyfrowych, a także do możliwości w zakresie dobrostanu społecznego, psychicznego, kulturowego i fizycznego; wzywa Komisję, by zaproponowała ambitną strategię walki z ubóstwem oraz przeznaczyła większy budżet na gwarancję dla dzieci; wzywa Komisję do dopilnowania, aby przyszła gwarancja dla dzieci gwarantowała dzieciom równy dostęp do bezpłatnej opieki zdrowotnej, bezpłatnej edukacji, bezpłatnej opieki, godnych warunków mieszkaniowych i odpowiedniego żywienia;
13. uważa, że zrównoważony wzrost oraz sprzyjające sprawiedliwości reformy i inwestycje określone w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności muszą niwelować niedociągnięcia strukturalne usług społecznych i systemów ochrony socjalnej oraz zwiększać ich odporność; ponownie podkreśla, jak ważna jest polityka spójności rozumiana jako strategia promowania i wspierania „ogólnego harmonijnego rozwoju” państw członkowskich i regionów Unii w celu poprawy rozwoju gospodarczego i terytorialnego oraz zwiększenia spójności społecznej dzięki zmniejszaniu różnic w obrębie UE, ze szczególnym uwzględnieniem najuboższych regionów; w tym kontekście zwraca uwagę, że reformy i inwestycje w spójność społeczną i terytorialną powinny również przyczyniać się do walki z ubóstwem i przeciwdziałania bezrobociu, prowadzić do tworzenia stabilnych miejsc pracy wysokiej jakości, włączenia społecznego i integracji grup defaworyzowanych oraz umożliwiać poprawę dialogu społecznego, przedsiębiorczości, infrastruktury społecznej, a także systemów ochrony socjalnej i opieki społecznej;
14. uważa, że w celu dopilnowania, by Unia pozostała odporna, musimy skoncentrować całą politykę na zapewnieniu trwałej odbudowy oraz unikaniu przedwczesnej rezygnacji ze środków i narzędzi finansowych służących wspieraniu przedsiębiorstw i pracowników, a także na wzmacnianiu ich w razie potrzeby; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie ogólnej klauzuli wyjścia w ramach paktu stabilności i wzrostu przynajmniej do końca 2021 r.; oczekuje, że będzie ona obowiązywała, dopóki będzie to uzasadnione; nalega, aby wszelkie przyszłe programy dostosowawcze koncentrowały się na trwałym wzroście gospodarczym i tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy oraz aby były spójne i nie utrudniały reform ani inwestycji w postęp społeczny służący realizacji społecznych celów pośrednich i końcowych określonych w procesie europejskiego semestru i w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności, a w szczególności postępu w ograniczaniu ubóstwa i nierówności; zwraca uwagę, że aby państwa członkowskie mogły osiągnąć te społeczne cele pośrednie i końcowe, należy zapewnić wsparcie finansowe za pośrednictwem RRF; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia zrównoważonych inwestycji i wspierania MŚP i ich pracowników w przechodzeniu na bardziej cyfrową i ekologiczną gospodarkę oraz

wznawianiu działalności gospodarczej, a także do odpowiedniego uwzględniania MŚP w drodze analizy możliwych skutków polityki konsolidacji budżetowej dla tych przedsiębiorstw, ponieważ MŚP są jednym z filarów gospodarki UE i mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego wzrostu;

15. uważa, że ramy zarządzania gospodarczego muszą unikać procykliczności, która mogłaby spowodować wzrost ubóstwa i nierówności oraz odejście od celów społecznych uzgodnionych w RRF; wzywa, by zgodnie z art. 9 TFUE przeprowadzić ocenę ex ante potencjalnych negatywnych skutków społecznych wyłączenia ogólnej klauzuli wyjścia; w kontekście dialogu na temat odbudowy i zwiększania odporności oraz Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy z Parlamentem Europejskim, aby zaproponować niezbędne zmiany w zarządzaniu gospodarczym, które zapewnią postęp społeczny i ochronią osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji przed ponoszeniem skutków ewentualnych przyszłych programów dostosowań;
16. przyznaje, że Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy ma istotne znaczenie, lecz ubolewa, iż ograniczona wielkość budżetu UE oraz uczynienie jego podstawą wydatków i zasady równowagi oznacza, że jego funkcje redystrybucyjne i stabilizacyjne są również bardzo ograniczone; uznaje znaczenie polityki społecznej i polityki spójności oraz oczekuje ich wzmocnienia, jeśli pojawi się więcej potrzeb; podkreśla, że tym ważniejsze jest zatem pełne wykorzystanie wszystkich możliwości oferowanych przez WRF, Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy i system zasobów własnych w celu wsparcia odbudowy na szczeblu krajowym sprzyjającej włączeniu społecznemu, sprawiedliwości społecznej oraz odporności ekologicznej, gospodarczej, społecznej i sprzyjającej włączeniu społecznemu, a także pobudzenia polityki społecznej i inwestycji, przy jednoczesnym wzmocnieniu budżetu UE za pośrednictwem większego portfela zasobów własnych;
17. uważa, że w Instrumencie Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, w WRF oraz w budżecie UE należy przeznaczyć środki na inwestycje na cele społeczne, a w szczególności na rzecz postępu społecznego, zgodnie z art. 3 TUE i art. 9 TFUE, porównywalne pod względem poziomu ambicji z inwestycjami ekologicznymi i cyfrowymi, a ponadto uważa, że zmniejszanie ubóstwa i nierówności powinno być również kwestią przekrojową we wszystkich wydatkach; uważa, że aby zapewnić silne ożywienie gospodarcze sprzyjające włączeniu społecznemu, konieczne może być wzmocnienie funkcji redystrybucji i stabilizacji budżetu UE; wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania wszystkich możliwości oferowanych przez WRF, Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy i system zasobów własnych na potrzeby wsparcia celów społecznych i sprawiedliwości społecznej w ramach odbudowy na szczeblu krajowym, aby zwiększyć poziom ambicji społecznych zarówno w WRF, jak i w RRF; wzywa państwa członkowskie do szybszego wdrażania programów i funduszy UE na podstawie WRF na lata 2014–2020 oraz do pilnej ratyfikacji decyzji (UE, Euratom) 2020/2053, a ponadto podkreśla, że realizacja harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych będzie miała kluczowe znaczenie dla spłaty środków wydanych w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy bez nadmiernego ograniczenia unijnych wydatków lub inwestycji w zakresie polityki zatrudnienia i polityki społecznej w WRF na lata 2021–2027;
18. z zadowoleniem przyjmuje włączenie do europejskiego semestru elementów dotyczących konkretnych działań w sektorach edukacji, kultury, sportu i mediów w

ramach RRF; wzywa Komisję do ścisłego monitorowania sprawozdań państw członkowskich z postępów w realizacji krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności w ramach europejskiego semestru, aby zweryfikować, w jakim stopniu osiągnięto cele RRF;

19. podkreśla, że w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 r. wspomniano o osiągnięciu celu UE, jakim jest konkurencyjny zrównoważony rozwój, ale nie został on zdefiniowany jako cel w Traktatach UE ani nie znalazł się wśród celów zrównoważonego rozwoju ONZ; w związku z tym wzywa Komisję do realizacji celów określonych w art. 3 TUE i art. 8–11 TFUE, a także do doprecyzowania definicji odporności rozumianej nie tylko jako zdolność do stawiania czoła wyzwaniom i sprostania im, lecz również przeprowadzenia transformacji w sposób zrównoważony, sprawiedliwy i demokratyczny¹;
20. podkreśla, że postęp społeczny jest jednym z celów UE określonych w art. 3 ust. 3 TUE; zauważa, że porozumienie w sprawie WRF musi należycie uwzględniać poważne konsekwencje społeczne pandemii COVID-19 oraz potrzebę zdecydowanej reakcji w formie inwestycji służących unikaniu dalszego wzrostu bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego, aby nikt nie został pozostawiony sam sobie; podkreśla potrzebę traktowania postępu społecznego jako priorytetu inwestycyjnego, wraz z transformacją ekologiczną i cyfrową, aby chronić wszystkich członków naszych społeczeństw, a zwłaszcza osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, przed negatywnymi skutkami obecnego kryzysu oraz ograniczyć pogłębianie się nierówności; przypomina, że Komisja szacuje kwotę niezbędnych inwestycji w infrastrukturę społeczną na 192 mld EUR, przy czym na zdrowie i opiekę długoterminową przypada 62 % (57 mld EUR na przystępne cenowo mieszkania, 70 mld EUR na zdrowie, 50 mld EUR na opiekę długoterminową oraz 15 mld EUR na edukację i uczenie się przez całe życie)²; ponownie podkreśla znaczenie projektów, które mają pozytywne skutki społeczne i zwiększają włączenie społeczne; przypomina, że do krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności należy włączyć plany postępu społecznego oraz określić schemat wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych i inwestycji społecznych w celu zmniejszenia luki inwestycyjnej w infrastrukturze społecznej; podkreśla rolę Parlamentu Europejskiego jako współprawodawcy i apeluje o uwzględnienie jego wkładu, aby zapewnić demokratyczne monitorowanie w ramach planów odbudowy i zwiększania odporności; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia mechanizmów gwarantujących dialog z regionalnymi partnerami społecznymi;
21. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wydatków na edukację w ramach produktu krajowego brutto oraz do uwzględnienia w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności ambitnych inwestycji na wszystkich poziomach kształcenia, włącznie z kształceniem i szkoleniem zawodowym, podnoszeniem kwalifikacji i przekwalifikowaniem, ponieważ jest to warunkiem ożywienia gospodarczego sprzyjającego spójności społecznej i eliminującego nierówności;

¹ Komunikat Komisji z 9 września 2020 r. pt. „Sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej z 2020 r.: Prognoza strategiczna – w kierunku bardziej odpornej Europy” (COM(2020)0493).

² Dokument roboczy służb Komisji z dnia 27 maja 2020 r. pt. „Określanie potrzeb Europy w zakresie odbudowy” (SWD(2020)0098).

Wymiar społeczny

22. wzywa Komisję i państwa członkowskie do aktywnego likwidowania przepaści cyfrowej w dostępie do usług publicznych, z których wiele zdigitalizowano podczas pandemii COVID-19, przez zapewnienie wsparcia unijnego, w tym wsparcia finansowego, dla innowacji społecznych na szczeblu lokalnym w celu ułatwienia dostępu do usług publicznych, a także przez budowanie zdolności i rozwijanie innowacyjnych oddolnych inicjatyw na rzecz włączenia cyfrowego i umiejętności korzystania z danych, aby zapewnić wszystkim mieszkańcom UE dostęp do wysokiej jakości, dostępnych i przyjaznych dla użytkownika usług świadczonych w interesie ogólnym; podkreśla znaczenie dalszego doskonalenia umiejętności cyfrowych i promowania transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji publicznych; podkreśla, że cyfryzacja usług publicznych może ułatwić sprawiedliwą mobilność pracowników, zwłaszcza w kwestii koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, oraz wzywa państwa członkowskie do zaangażowania się w tę cyfryzację; podkreśla, że państwa członkowskie powinny się też skoncentrować na innowacjach i inwestycjach w poprawę łączności i infrastruktury dla miejskich i wiejskich gospodarstw domowych oraz wzdłuż głównych korytarzy transportowych;
23. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia środków niezbędnych do wzmocnienia krajowej infrastruktury cyfrowej, łączności i metod dydaktycznych stosowanych w szkołach, ośrodkach kształcenia i na uczelniach, do przyspieszenia reform służących transformacji cyfrowej, aby mogli na niej skorzystać wszyscy mieszkańcy UE, oraz do podjęcia szczególnych wysiłków w celu zapewnienia powszechnego dostępu do edukacji online; przypomina w tym kontekście o potrzebie odpowiedniego szkolenia nauczycieli, trenerów i rodziców, którzy odgrywają kluczową rolę w transformacji cyfrowej, zwłaszcza w odniesieniu do nowych formatów, takich jak uczenie się na odległość i kształcenie mieszane; zwraca uwagę na potrzebę szczegółowej oceny wpływu nadmiernego narażenia na środowisko cyfrowe i apeluje o środki promujące lepsze zrozumienie zagrożeń związanych z technologiami cyfrowymi, które mogą mieć szczególny wpływ na dzieci i młodzież; podkreśla, że w perspektywie długoterminowej dostęp do edukacji cyfrowej i internetowej nie ma zastępować bezpośredniej interakcji między nauczycielami a uczącymi się, lecz ją uzupełniać, ponieważ jedynie nauka stacjonarna może zapewnić skuteczne zdobywanie umiejętności interpersonalnych i społecznych;
24. podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny gromadzić lepsze i bardziej zharmonizowane dane na temat liczby osób bezdomnych w UE, ponieważ stanowi to podstawę każdej skutecznej polityki publicznej;
25. podkreśla znaczenie inwestycji w prawa socjalne, podobnie jak dążenia do włączania zasad zapisanych w Europejskim filarze praw socjalnych do głównego nurtu polityki, z należyтым uwzględnieniem różnych środowisk społeczno-gospodarczych, różnorodności systemów krajowych i roli partnerów społecznych;
26. jest zaniepokojony znaczną utratą dochodów podatkowych, które nie są pobierane z powodu unikania opodatkowania na dużą skalę; wzywa Radę do przyspieszenia negocjacji w sprawie przepisów dotyczących publicznej sprawozdawczości według krajów i wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych oraz do przeglądu zarówno kryteriów Grupy ds. Kodeksu Postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej, jak i kryteriów unijnego wykazu jurysdykcji

niechętnych współpracy;

27. wzywa Komisję i Radę, by dołożyły wszelkich starań w walce z uchylaniem się od opodatkowania i unikaniem opodatkowani oraz by skutecznie przeciwdziałała szkodliwym praktykom podatkowym stosowanym przez niektóre państwa członkowskie;
28. ubolewa, że prezentacja danych we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu nie jest jasna, a dane często nie prowadzą do żadnych wniosków lub są trudne do porównania, jeśli chodzi o ewolucję płac, wydajności, zysków kapitałowych, dotacji i ulg podatkowych dla przedsiębiorstw bądź klina podatkowego i kapitału; ostrzega, że nie prowadzi się pomiaru wydajności wieloczynnikowej; wzywa państwa członkowskie, aby uwzględniły wskaźnik równouprawnienia płci jako narzędzie europejskiego semestru oraz przeanalizowały reformy strukturalne z perspektywy płci; przypomina, że aby zrozumieć nowe potrzeby, zachowania i reakcje, konieczne jest lepsze gromadzenie, monitorowanie i wykorzystywanie istniejących i nowych form danych i dowodów; jest zaniepokojony brakiem wzmianek o zwalczaniu dyskryminacji i rasizmu oraz o zapewnianiu równości szans i godnego życia wszystkim grupom, w tym dzieciom, oraz o ich dostępie do edukacji; wzywa Komisję do lepszego wdrażania przepisów, polityki i praktyk antydyskryminacyjnych, by skutecznie przeciwdziałać dyskryminacji ze wszystkich względów, w tym antycyganizmowi, oraz chronić dobrostan społeczny, psychiczny, kulturowy i fizyczny w ramach środków na rzecz odbudowy;
29. wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania pakietu na rzecz trwałego zatrudnienia wysokiej jakości, z uwzględnieniem różnych praktyk krajowych, roli partnerów społecznych i rokowań zbiorowych, zawierającego inicjatywy ustawodawcze mające na celu nie tylko podniesienie płac, lecz również zapewnienie wszystkim godnych warunków pracy, ze szczególnym naciskiem na telepracę, prawo do bycia offline, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, dobrostan psychiczny w pracy, urlop rodzicielski i opiekuńczy, bezpieczeństwo i higienę pracy, prawa osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, zapewnienie wysokiej jakości miejsc pracy pracownikom o krytycznym znaczeniu oraz wzmocnienie demokracji w pracy i roli partnerów społecznych oraz rokowań zbiorowych; podkreśla, że tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy jest jednym z celów zawartych w rozporządzeniu w sprawie RRF i że należy to realizować za pomocą szeroko zakrojonego pakietu reform i inwestycji oraz środków zapewniających stabilne umowy, godziwe wynagrodzenia, zakres rokowań zbiorowych i minimum ochrony socjalnej, włącznie z godziwymi emeryturami powyżej granicy ubóstwa; wzywa Komisję do uwzględnienia tych wskaźników w wytycznych dotyczących oceny postępu społecznego osiąganego zgodnie z krajowymi planami odbudowy i zwiększania odporności; zwraca uwagę, że reformy rynku pracy przeprowadzane w ramach tych planów muszą iść w parze z realizacją tych celów;
30. zauważa, że polityka makroekonomiczna, która zapewnia wysoki poziom zatrudnienia dobrej jakości, oraz sprawiedliwe opodatkowanie mają zasadnicze znaczenie dla stabilności naszych krajowych systemów emerytalnych w obliczu zmian demograficznych i starzenia się społeczeństw państw członkowskich; podkreśla potrzebę dalszego wspierania pracowników i przedsiębiorstw, podczas gdy państwa członkowskie nadal dążą do osiągnięcia stabilności makroekonomicznej w następstwie kryzysu związanego z COVID-19; apeluje o koordynację działań na poziomie UE, aby

zapobiec nieuczciwej i niezdrowej konkurencji w zakresie kosztów pracy i zwiększyć pozytywną konwergencję społeczną dla wszystkich;

31. podkreśla, że dialog społeczny i rokowania zbiorowe to dla pracodawców i związków zawodowych kluczowe narzędzia służące ustalaniu sprawiedliwych płac i warunków pracy oraz że silne systemy rokowań zbiorowych zwiększają odporność państw członkowskich w czasach kryzysu gospodarczego; stanowczo uważa, że podstawą demokratycznej, odpornej i sprawiedliwej społecznie odbudowy powinien być dialog społeczny, w tym rokowania zbiorowe; ponownie wyraża pogląd, że państwa członkowskie powinny podejmować działania służące promowaniu wysokiego zagęszczenia związków zawodowych oraz odwróceniu spadku zakresu rokowań zbiorowych; podkreśla, jak ważne jest dopilnowanie, by pracownicy w UE byli chronieni za pośrednictwem adekwatnych wynagrodzeń minimalnych, na mocy prawa lub umów zbiorowych, oraz zapewnienie im godnego poziomu życia niezależnie od miejsca pracy; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej w celu zwiększenia zakresu rokowań zbiorowych i zapewnienia pracownikom w UE ochrony w formie wynagrodzeń minimalnych ustalonych na adekwatnych poziomach;
32. apeluje do państw członkowskich o wprowadzenie środków promujących skuteczny dostęp do systemów ochrony socjalnej w celu zapewnienia wszystkim pracownikom (zwłaszcza osobom w trudnej sytuacji, takim jak osoby zatrudnione w niestandardowych formach pracy, osoby pracujące na własny rachunek, migranci i osoby z niepełnosprawnościami) odpowiedniego minimum ochrony socjalnej, w szczególności dzięki stosowaniu się do zalecenia Rady z 8 listopada 2019 r. w sprawie dostępu pracowników i osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej¹; po raz kolejny wyraża zadowolenie z powodu przyjęcia wspomnianego zalecenia jako pierwszego środka i zobowiązania Komisji do skonsolidowania systemów ochrony socjalnej w UE, lecz podkreśla konieczność zapewnienia powszechnego dostępu do ochrony socjalnej, w szczególności w obecnej trudnej sytuacji; wzywa państwa członkowskie, by opracowały i wzmocniły zachęty do zwiększania możliwości zatrudnienia starszych pracowników, a jednocześnie zapewniły adekwatność i stabilność systemów emerytalnych;
33. apeluje do Komisji, by uznała publikację strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami za sprawę najwyższej wagi, a także wzywa państwa członkowskie, by miały na uwadze niewspółmiernie negatywne skutki środków stosowanych w kontekście pandemii dla grup szczególnie podatnych na zagrożenia i by dążyły do ich zrekomensowania;
34. przypomina, że kryzys związany z COVID-19 wywarł bezprecedensową presję na systemy zdrowia publicznego państw członkowskich, co podkreśla znaczenie odpowiedniego finansowania, zwłaszcza dzięki jak najlepszemu wykorzystaniu RRF w celu poprawy zdolności w zakresie gotowości na sytuacje kryzysowe, oraz wzmocnienia odporności społecznej i instytucjonalnej, a także znaczenie zdolności, dostępności, skuteczności i jakości systemów zdrowia publicznego i opieki zdrowotnej dysponujących odpowiednią liczbą pracowników, m.in. w celu przyspieszenia skoordynowanej dystrybucji szczepionek i terminowego dostępu do nich dla wszystkich państw członkowskich i wszystkich osób; z zadowoleniem przyjmuje stworzenie silnej

¹ Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1.

Europejskiej unii zdrowotnej w tym zakresie; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia równego i powszechnego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki, opieki długoterminowej i promocji zdrowia, ze szczególnym naciskiem na wysokiej jakości opiekę nad osobami starszymi, zwłaszcza dzięki specjalnym inwestycjom w tej dziedzinie oraz położeniu kresu niepewności zatrudnienia i nadużywaniu pracy tymczasowej w sektorze opieki zdrowotnej;

35. podkreśla, że walka z pandemią jest warunkiem wstępnym ożywienia społecznego i gospodarczego oraz skuteczności wysiłków na rzecz odbudowy; z zadowoleniem przyjmuje opracowanie szczepionek przeciwko COVID-19, ale jest bardzo zaniepokojony poważnymi przypadkami nieprzestrzegania harmonogramów produkcji i dostaw; apeluje, by szczepionki przeciwko COVID-19 były w praktyce uznawane za dobra publiczne, które są wszystkim gwarantowane; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przewyciężenia przeszkód i ograniczeń wynikających z patentów i praw własności intelektualnej, aby zapewnić powszechną produkcję szczepionek i ich terminową dystrybucję we wszystkich krajach i wśród wszystkich ludzi;
36. przypomina, że luka w zatrudnieniu między kobietami a mężczyznami, luka płacowa między kobietami a mężczyznami oraz luka emerytalna między kobietami a mężczyznami nadal są bardzo duże; podkreśla, że proces europejskiego semestru i RFF powinny przyczynić się do sprostania tym wyzwaniom; apeluje o wzmocnienie równouprawnienia płci dzięki włączaniu zasady uwzględniania aspektu płci do głównego nurtu polityki oraz wzywa Komisję, by przyspieszyła wprowadzenie skutecznej, przejrzystej, kompleksowej, ukierunkowanej na wyniki i opartej na wynikach metodyki dla wszystkich programów UE; z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący wprowadzenia wiążących środków w zakresie przejrzystości wynagrodzeń, łącznie ze wskaźnikiem równości wynagrodzeń kobiet i mężczyzn; wzywa do szybkiego przyjęcia tych środków, aby uniknąć dalszych nierówności ze względu na płeć; wzywa państwa członkowskie i Komisję do wspierania przedsiębiorczości kobiet i ułatwiania im dostępu do finansowania; wzywa państwa członkowskie do odblokowania w Radzie negocjacji dotyczących dyrektywy w sprawie kobiet w zarządach;
37. apeluje do Komisji o rozszerzenie w przyszłości zaleceń dla poszczególnych krajów, aby uwzględnić wyniki dotyczące angażowania partnerów społecznych w mechanizmy ustalania płac oraz skuteczność tego angażowania;
38. podkreśla, że terminowe, skuteczne i sprawiedliwe wdrażanie europejskiego programu na rzecz umiejętności ma kluczowe znaczenie dla promowania zatrudnienia w sektorze opieki zdrowotnej i dla rozwiązania problemu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej w nowych dziedzinach pracy; ostrzega jednak, że program na rzecz umiejętności nie wystarczy, aby zaradzić rosnącej niepewności zatrudnienia i ubóstwu pracujących na unijnym rynku pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zapewniły przystępne cenowo możliwości rozwoju wysokiej jakości umiejętności sprzyjających włączeniu społecznemu oraz szkolenia zawodowe w drodze zdobywania i wzajemnego uznawania kwalifikacji oraz uznawania i potwierdzania kompetencji, efektów nauki i dyplomów na wszystkich poziomach kształcenia, a także uczenia się pozaformalnego, przy indywidualnie dostosowanej pomocy i aktywnym docieraniu do osób zainteresowanych, szczególnie najbardziej marginalizowanych grup społecznych, co pozwoli uniknąć stereotypizacji; podkreśla konieczność promowania praktyk uczenia się przez całe życie w całej UE, ponieważ okazały się one kluczowym elementem

przechodzenia w kierunku cyfrowej, ekologicznej, konkurencyjnej i odpornej gospodarki unijnej;

39. przypomina o znaczeniu takich programów unijnych jak gwarancja dla młodzieży, której pakiet został ostatnio wzmocniony; wzywa państwa członkowskie do szybkiego wdrożenia tego programu w ścisłej synergii z takimi funduszami UE jak Europejski Fundusz Społeczny Plus, aby zająć się sytuacją młodzieży NEET, ze szczególnym uwzględnieniem osób mieszkających na obszarach wiejskich i w regionach charakteryzujących się ograniczeniami naturalnymi lub demograficznymi na rynkach pracy, w celu dopilnowania, aby wszyscy młodzi ludzie poniżej 30 roku życia otrzymywali dobrej jakości ofertę zatrudnienia, ustawicznego kształcenia, kształcenia lub szkolenia zawodowego, byli w stanie rozwijać umiejętności potrzebne do zatrudnienia w wielu sektorach lub by zaoferowano im płatną praktykę lub staż w ciągu czterech miesięcy od uzyskania statusu osoby bezrobotnej lub zakończenia kształcenia formalnego;
40. zachęca państwa członkowskie do tymczasowego dostosowania unijnego szkolnego programu dystrybucji owoców, warzyw i mleka do zamknięcia szkół, gdy jego przyczyną jest walka z pandemią, aby pomóc dzieciom zachować zdrowe nawyki żywieniowe w takich okresach, zapobiegać niedożywieniu osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wspierać lokalnych producentów;
41. podkreśla znaczenie koordynacji horyzontalnej między programami UE i krajowymi środkami na rzecz sprawiedliwości społecznej i równości, rozwoju społecznego, zwalczania ryzyka zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym, włącznie z ubóstwem dzieci i osób pracujących, a także zapobiegania powstawaniu niedoboru kwalifikacji i nierówności dochodowych; zwraca uwagę, że Europejski Fundusz Społeczny jest doskonałym przykładem wspomnianej koordynacji horyzontalnej; jednocześnie zdecydowanie podkreśla, że we wszystkich programach wydatków należy uwzględniać w sposób przekrojowy skutki społeczne i wpływ na zatrudnienie;
42. podkreśla, że mechanizm ochronny budżetu UE, jego funkcje w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek, a w szczególności unijny instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia ryzyka bezrobocia w związku z sytuacją nadzwyczajną (system SURE), są doskonałymi przykładami tego, jak można wykorzystać zdolność kredytową i reputację budżetu UE do wspierania działań państw członkowskich zgodnych z priorytetami unijnymi, zwłaszcza w wyjątkowych okolicznościach spowodowanych bezprecedensowym w historii UE kryzysem zdrowotnym i gospodarczym;
43. wzywa do lepszej koordynacji między polityką środowiskową, gospodarczą i społeczną oraz między poszczególnymi funduszami na rzecz odbudowy i funduszami strukturalnymi w celu poprawy synergii i zwiększenia zasobów inwestycji społecznych, włącznie ze środkami przeznaczonymi dla pierwszych reagujących na kryzys, takich jak pracownicy o krytycznym znaczeniu, z uwzględnieniem zasady niepozostawiania nikogo samemu sobie; apeluje do Komisji i państw członkowskich o włączenie wszystkich właściwych organów krajowych, regionalnych i lokalnych na odpowiednich szczeblach w planowanie i realizację działań związanych z europejskim semestrem, w szczególności w dziedzinie zdrowia i spraw socjalnych, które często są pomijane przy analizie aspektów gospodarczych i podatkowych;
44. z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie kwestii przystępności cen mieszkań w

Europejskim semestrze; zwraca się do Komisji, by zaproponowała ramy unijne na potrzeby krajowych strategii przeciwdziałania bezdomności, a ponadto wzywa państwa członkowskie, by przyjęły zasadę „najpierw mieszkanie”, która pomaga znacząco zmniejszyć poziom bezdomności, by priorytetowo traktowały zapewnienie osobom bezdomnym stałego mieszkania, proponowały sposoby walki z ubóstwem energetycznym oraz zaprzęstały przymusowych eksmisji i kryminalizacji bezdomności; ponadto podkreśla potrzebę gromadzenia dokładniejszych i bardziej zharmonizowanych danych na temat osób bezdomnych w UE; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przedstawiania konkretnych wniosków na potrzeby odpowiedniego reagowania na problem ubóstwa energetycznego w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu;

45. apeluje do Komisji o przedstawienie instrumentu służącego ograniczaniu skutków asymetrycznych wstrząsów, który będzie skuteczny w perspektywie długofalowej, jak np. odpowiedni i funkcjonujący program ubezpieczeń od utraty pracy umożliwiający wsparcie systemów krajowych, gdy część UE doświadcza tymczasowego wstrząsu gospodarczego; podkreśla zasadnicze znaczenie wspierania inwestycji i dostępu do finansowania w UE, aby pomóc MŚP poradzić sobie z trudnościami związanymi z wypłacalnością, tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy w sektorach strategicznych oraz promować spójność terytorialną, gospodarczą i społeczną w UE; podkreśla, że można wykorzystać nowy Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji dla zwolnionych pracowników, aby złagodzić wpływ kryzysu związanego z COVID-19 na zatrudnienie; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do szybkiego składania do Komisji wniosków o finansowanie, aby wesprzeć unijnych pracowników, którzy stracili pracę w związku z COVID-19, w procesie nabywania nowych kwalifikacji zawodowych, zmiany kwalifikacji i powrotu na rynek pracy;
46. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji jest również wykorzystywany do reagowania na tę pandemię przez wspieranie potrzeb restrukturyzacyjnych przedsiębiorstw w UE; zauważa, że limit zwalniania pracowników jako warunek dostępu do funduszu został ograniczony do minimalnie 200 oraz że to narzędzie UE mogłoby pomóc w finansowaniu spersonalizowanych środków wsparcia, takich jak kursy szkoleniowe dostosowane do indywidualnych potrzeb oraz programy umożliwiające zmianę i podnoszenie kwalifikacji; apeluje do zaangażowanych instytucji unijnych o elastyczność i szybką analizę wniosków o uruchomienie środków, aby zapewnić ograniczenie do minimum czasu koniecznego do uruchomienia funduszu;
47. podkreśla, że zjawisko drenażu mózgow pogłębia lukę w rozwoju gospodarczym i społecznym w UE; wzywa Komisję do oceny drenażu mózgow w niektórych regionach i sektorach oraz do przedstawienia w stosownych przypadkach propozycji środków wsparcia, a także do wspierania pracowników mobilnych dzięki zapewnieniu swobodnego i nieograniczonego przepływu pracowników oraz wzmocnieniu możliwości przenoszenia praw i uprawnień; zwraca się do Komisji o przedstawienie wniosku w sprawie unijnego cyfrowego numeru zabezpieczenia społecznego;
48. odnotowuje potrzebę zapewnienia szczególnego wsparcia sektorowi mediów, który odgrywa kluczową rolę w naszych demokracjach, w sposób gwarantujący poszanowanie i promowanie wolności i pluralizmu mediów w czasach, gdy środowisko internetowe jest w coraz większym stopniu zdominowane przez kilka dużych podmiotów o znaczącej pozycji rynkowej, korzystających z mobilnych podstaw opodatkowania, co niekiedy wpływa na zdolność wielu mniejszych unijnych przedsiębiorstw do rozpoczęcia i rozszerzania działalności na całym jednolitym

rynku, jak podkreślono w komunikacie Komisji w sprawie rocznej unijnej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021¹; zwraca uwagę państw członkowskich na szczególowe środki określone w opublikowanym 3 grudnia 2020 r. planie działania Komisji dotyczącym mediów, mające na celu pomoc sektorowi nadawczemu, wydawcom wiadomości i branży kinowej w poradzeniu sobie z poważną utratą dochodów z reklam, która wynika z ograniczeń wprowadzonych w następstwie pandemii, oraz w zwiększeniu produkcji i dystrybucji treści cyfrowych;

49. zwraca uwagę, że należy rozważyć uczciwe warunki dla przedsiębiorstw, które chcą uzyskać dostęp do funduszy publicznych i wsparcia, aby uniknąć sytuacji, gdy wsparcia tego udziela się przedsiębiorstwom mającym siedziby w jurysdykcji, o której mowa w załączniku I do konkluzji Rady w sprawie unijnego wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych², a ponadto zauważa, że nie powinny kwestionować rokowań zbiorowych, partycypacji pracowników ani współzarządzania w ramach procesu decyzyjnego w przedsiębiorstwie w sposób zgodny z krajowym prawem i praktyką, a udzielenie wsparcia powinno zależeć od utrzymania takiego samego poziomu warunków i praw związanych z pracą i zatrudnieniem, w tym ochrony przed zwolnieniem i obniżeniem płacy, kadra kierownicza nie powinna otrzymywać premii, a akcjonariusze – dywidend;
50. podkreśla, że ocena praworządności i skuteczności systemu wymiaru sprawiedliwości powinna zatem nadal stanowić element europejskiego semestru;

o

o o

51. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

¹ Komunikat Komisji z 17 września 2020 r. w sprawie rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021 (COM(2020)0575).

² Dz.U. C 64 z 27.2.2020, s. 8.